

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŁÓDZKIEGO

ORGAN RADY SZKOLNEJ OKRĘGOWEJ ŁÓDZKIEJ

Łódź, dnia 15 listopada 1927 r.

TREŚĆ:

Poz.	Str.
95. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 września o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych (Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826 z r. 1927)	128
96. Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie portretów Prezydenta Rzeczypospolitej w szkołach	135
97. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego w sprawie wyników akcji „Miesiąca książki” dla młodzieży szkół powszechnych.	135
98. Sprawozdanie z działalności Państwowej Centralnej Biblioteki Pedagogicznej w Łodzi	139
99. Ruch służbowy	141
100. Konkursy	142
101. Nadesłane wydawnictwa	142

Prenumerata roczna wynosi 6 złotych. Numer pojedynczy 60 groszy. Należność wpłacać należy do Banku Gospodarstwa Krajowego w Łodzi na rachunek Rady Szkolnej Okręgowej Łódzkiej.

Warunki umieszczania ogłoszeń: Cała strona 120 zł. Pół str. 65 zł. Czwierć str. 35 zł.

Ogłoszenia umieszcza się po zapłaceniu zgóry przypadającej należności.

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, ul. Piotrkowska 104, Kuratorjum O. S. Ł.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 17 września 1927 r.

o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826, z dnia 25 października 1927 r.)

Na zasadzie art. 10 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) oraz art. 6 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 roku o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem, oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie niniejsze reguluje należności za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) (z wyjątkiem pracowników kolei państwowych), sędziów, prokuratorów, praktykantów i aplikantów, wojskowych zawodowych, wojskowych wymienionych w art. art. 111, 112, 113 i 114 wyżej powołanej ustawy, oraz szeregowych niezawodowych.

Należności za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia pracowników kolei państwowych regulują osobne przepisy.

§ 2. Osobom wymienionym w § 1 przysługują:

I. w razie podróży służbowej (komisji) do miejscowości położonej poza zwykłym ich miejscem służbowem:

- 1) diety oraz
- 2) zwrot kosztów przejazdu;

II. w razie delegacji (odkomenderowania) do miejscowości położonej poza zwykłym ich miejscem służbowem:

1) diety za czas przejazdu i za czas pozostawania w delegacji (odkomenderowaniu) oraz

- 2) zwrot kosztów przejazdu;

III. w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe:

1) diety dla przeniesionego za czas przejazdu do nowego miejsca służbowego i za pierwszą dobę pobytu w temże miejscu, oraz dla jego żony i dzieci za taki sam czas, a to dla żony w wysokości 75%, dla dzieci w wysokości 50% diet, przysługujących przeniesionemu, o ile na te osoby pobiera dodatek ekonomiczny na zasadzie art. 4 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) względnie art. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107);

2) zwrot kosztów przejazdu dla przeniesionego oraz jego żony i dzieci, o ile na te osoby pobiera dodatek ekonomiczny; ponadto zwrot kosztów przejazdu dla jednej osoby z jego służby;

- 3) zwrot kosztów przewozu urzędnika domowego,

§ 3. Diety wynoszą dziennie:

1) dla Prezesa Rady Ministrów i Marszałka Polski zł. 100, dla ministrów i Prezesa Najwyższej Izby Kontroli 75 zł.;

2) dla funkcjonarjuszów państwowych, wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), wojskowych zawodowych oraz wojskowych, wymienionych w art. art. 111, 112, 113 wyżej powołanej ustawy, a pobierających uposażenie:

według grupy	II	50 zł.
"	III i IV	35 "
"	V	25 "
"	VI	20 "
"	VII	15 "
"	VIII	13 "
"	IX	11 " 50 gr.
"	X—XII	9 " 50 "
"	XIII—XVI	6 " 50 "

3) dla sędziów i prokuratorów, pobierających uposażenie:

według grupy	C i D	35 zł.
"	B	25 "
"	A	20 "

4) dla szeregowych niezawodowych:

a) podchorążych oraz podoficerów	2 zł. 50 gr.
b) st. szeregowców i szeregowców	2 "

Praktykanci i aplikanci otrzymują diety tej grupy uposażenia, według której pobierają wynagrodzenie, względnie uposażenie.

Przy podróżach służbowych, delegacjach (odkomenderowaniach) i przeniesieniach do stolicy oraz na obszar województwa śląskiego zwiększa się diety o 20%. Postanowienie to nie ma zastosowania do podróży służbowych, delegacji (odkomenderowań) i przeniesień, odbywanych na obszarze województwa śląskiego przez osoby, mające zwykłe miejsce służbowe na tym obszarze.

W razie awansu w czasie podróży służbowych, delegacji (odkomenderowań) lub przeniesień należą się wyższe diety od dnia, od którego przysługuje prawo do wyższego uposażenia.

Do diet, ustalonych dla funkcjonariuszów i osób wojskowych pobierających uposażenie wedle grupy II, III lub IV (punkt 2) może szef władzy naczelnej, w wypadkach, gdy podróż służbowa połączona jest z wydatkami reprezentacyjnymi, przyznawać dodatki w wysokości 40% diet. Przepis ten nie ma zastosowania do osób, wymienionych w § 25.

§ 4. W wypadku delegacji (odkomenderowania) wypłaca się diety w wysokości ustalonej w § 3, t. j. całe diety przez pierwsze dwa tygodnie, licząc od dnia, następującego po dniu przybycia do miejsca delegacji (odkomenderowania), przez następnych 6 tygodni diety zmniejszone dla żonatyh i wdowców z dziećmi (t. j. dla pobierających dodatek ekonomiczny) o 20%, dla samotnych (t. j. dla nie pobierających tego dodatku) o 40%, po upływie zaś tego czasu diety zmniejszone dla żonatyh i wdowców z dziećmi o 30 %, dla samotnych o 50%.

Delegacja (odkomenderowanie) może trwać zasadniczo tylko pół roku. Przedłużenie delegacji (odkomenderowania) ponad ten okres czasu może nastąpić jedynie w wyjątkowych wypadkach na mocy decyzji szefa władzy naczelnej, przyczem przedłużenie delegacji (odkomenderowania) na dłużej niż pół roku wymaga zgody Ministra Skarbu. Przepis ten nie dotyczy wypadków odkomenderowania do szkół wojskowych lub cywilnych.

O ile delegowany (odkomenderowany) otrzymuje bezpłatnie mieszkanie w lokalu rządowym, zmniejsza się diety, określone w ustępie 1 niniejszego paragrafu, o 10% przysługującej diety.

§ 5. Jednostką obliczania diet jest 24-godzinny okres czasu, liczony od chwili wyjazdu ze zwykłego miejsca służbowego do chwili powrotu, do tegoż miejsca, przyczem:

a) jeżeli pobyt poza zwykłym miejscem służbowym trwa dłużej niż 24 godziny, należy się za końcowy okres czasu, o ile on wynosi więcej niż 12 godzin, cała dieta, o ile zaś wynosi więcej niż 6 godzin — połowa diety;

b) jeżeli pobyt poza zwykłym miejscem służbowym trwa krócej niż 24 godziny, należy się połowa diety, o ile pobyt ten trwa dłużej niż 6 godzin, zaś cała dieta tylko w tym wypadku, gdy pobyt poza zwykłym miejscem służbowym, trwający dłużej niż 6 godzin, przypada na porę nocną, między 21-szą a 6-tą godziną.

Jeżeli przejazd odbywa się koleją lub statkiem, początek jazdy należy liczyć od chwili odejścia pociągu lub statku, ustalonej w oficjalnym rozkładzie jazdy. Jeżeli przejazd odbywa się innym środkiem komunikacyjnym np. końmi, samochodem i t. p., należy liczyć początek jazdy od chwili ruszenia z miejsca, o ile nie można w danym wypadku zastosować analogicznie przepisu, zawartego w poprzednim zdaniu. Jeżeli natomiast przejazd rozpoczyna się końmi, samochodem lub innym podobnym środkiem komunikacyjnym, w dalszej zaś części odbywa się koleją lub statkiem, początek takiej jazdy należy liczyć od chwili ruszenia z miejsca, o ile między obu częściami jazdy niema nieuzasadnionej przerwy.

§ 6. Diety należą się również za niedziele i święta, przypadające w czasie trwania podróży służbowej, delegacji (odkomenderowania) względnie przeniesienia.

§ 7. Diety należą się również w wypadku zachorowania w czasie podróży służbowej lub delegacji (odkomenderowania) przez cały czas spowodowanej chorobą pobytu w odnośnej miejscowości, o ile choroba zostanie stwierdzona świadectwem lekarskim, a funkcjonariusz nie jest umieszczony na koszt Skarbu Państwa w szpitalu.

§ 8. Pozostającemu w delegacji (odkomenderowaniu) nie przysługuje prawo do diet za czas urlopu.

O ile jednak korzystający w czasie delegacji (odkomenderowania) z urlopu wypoczynkowego lub zdrowotnego wyjeżdża na czas tego urlopu do miejscowości zwykłego miejsca służbowego, należy mu przyznać zwrot kosztów jazdy tam i z powrotem według zasad, obowiązujących przy przejazdach służbowych.

§ 9. Zwrot kosztów przejazdu obejmuje ceny biletów jazdy koleją lub statkiem oraz zwrot kosztów przejazdu innymi środkami komunikacyjnymi, koszty przewozu koleją lub statkiem bagażu podróżnego oraz ryczałt na pokrycie kosztów dojazdu do dworca i z dworca kolejowego, do przystani i z przystani, do stacji autobusowej, lotniczej i z tych stacyj.

§ 10. Przy przejazdach koleją lub statkiem twraca się:

a) cenę biletu I-szej klasy funkcjonariuszom państwowym oraz osobom wojskowym, pobierającym uposażenie według grupy I—V, sędziom i prokuratorom, pobierającym uposażenie według grupy D, C, B, ponadto bez względu na grupę uposażenia: starostom i kierownikom starostw, dowódcom pułków i równorzędnym, komendantom wojewódzkim policji państwowej, osobom towarzyszącym służbowo przy przejazdach przedstawicieli państw obcych, misyj zagranicznych oraz oficerów armij obcych, jak również adjutantom i oficerom ordynansowym, podróżującym służbowo w I-szej klasie razem ze swoimi przełożonymi generałami i dowódcami pułków;

b) cenę biletu II-giej klasy — funkcjonariuszom państwowym oraz osobom wojskowym, pobierającym uposażenie według grupy VI do IX, i sędziom pobierającym uposażenie według grupy A;

c) cenę biletu III-ciej klasy — funkcjonariuszom państwowym oraz osobom wojskowym, pobierającym uposażenie według grupy X do XVI.

Praktykanci i aplikanci otrzymują zwrot ceny biletu tej klasy, która w myśl postanowienia, zawartego w poprzednim ustępie, przywiązana jest do grupy uposażenia, według której pobierają uposażenie.

Za przejazd sługi (§ 2 p. III. 2) zwraca się cenę biletu III-ciej klasy.

Jeżeli na statku znajdują się dwie klasy zwraca się cenę biletu I-szej klasy również i tym, którzy w myśl postanowień niniejszego paragrafu mają w razie jazdy koleją prawo do biletu II-giej klasy, cenę zaś biletu II-giej klasy tym, którzy w razie jazdy koleją mają prawo do biletu III-ciej klasy.

Z reguły zwraca się koszt przejazdu pociągami osobowemi. Zwrot kosztów przejazdu pociągiem pośpiesznym ma miejsce tylko wtedy, jeżeli podróż służbowa ma charakter nagły, albo jeżeli przez użycie pociągu pośpiesznego zaoszczędzono diety. Potrzebę użycia pociągu pośpiesznego winna władza, zarządzająca podróż służbową, potwierdzić na rachunku kosztów podróży.

Jeżeli zaszła potrzeba przejazdu pociągiem pośpiesznym, w którym niema III-ciej klasy, otrzymuje ten, który zresztą posiada tylko prawo do zwrotu kosztów przejazdu klasą III-cią, zwrot ceny biletu klasy II-giej.

Odbywającym podróże służbowe oraz delegowanym (odkomenderowanymi) może być przyznany zwrot ceny t. zw. miejscówki, o ile władza, zlecająca podróż służbową, stwierdzi potrzebę zakupu miejscówki (zpełnienie pociągu na danej linii kolejowej).

Osoby, mające prawo do ulg w przejazdach państwowymi lub zarządzanymi przez Państwo środkami komunikacyjnymi, otrzymują przy likwidacji kosztów podróży zwrot ceny ulgowej.

§ 11. Zwraca się udowodnione koszty przewozu koleją lub statkiem osobistego bagażu podróznego o wadze:

a) do 50 kg. przy podróżach służbowych (komisjach), trwających co najmniej 6 dni;

b) do 100 kg. przy podróżach służbowych, trwających dłużej niż 30 dni, oraz przy delegacjach (odkomenderowaniach).

O ile dla spełnienia czynności urzędowej konieczne jest zabranie ze sobą bagażu służbowego, jak aktów, narzędzi, instrumentów i t. p., zwraca się wszystkie koszty jego przewozu, przyczem w rachunku kosztów należy wyszczególnić zawartość bagażu służbowego, jego wagę oraz faktycznie poniesione wydatki.

§ 12. Przy przejazdach kołowych zwraca się w miejscowościach, w których obowiązują zatwierdzone przez władze taryfy najmu koni, lub samochodu, ceny podane w taryfie. W miejscowościach, nie posiadających takich taryf, zwraca się cenę najmu koni lub samochodu na podstawie dołączonego przez rachunkozdawcę do rachunku własnoręcznego oświadczenia, podającego oprócz zapłaconej ceny także ilość kilometrów odbytej drogi kołowej z wymienieniem miejscowości początkowej i końcowej. W razie wątpliwości, czy zapłacona cena odpowiada miejscowemu stosunkom, może władza zasięgnąć informacji odnośnego magistratu (urzędu gminnego) i zależnie od otrzymanej informacji odpowiednio zmniejszyć kwoty najmu koni względnie samochodu.

Wydatek na najem koni i samochodu zwraca się tylko wtedy, jeżeli niema możliwości przejazdu tańszym środkiem lokomocji, jak kolejami wszelkiego rodzaju, omnibusami, autobusami, statkami i t. p.

Przy wspólnych podróżach kołowych wolno zaliczać jedną podwoję względnie samochód na 3 osoby. W razie równoczesnego przewozu większej ilości aktów, instrumentów, narzędzi, wolno zaliczać jedną podwoję względnie samochód na 2 osoby względnie w wyjątkowych wypadkach na jedną osobę.

Koszty wspólnej podróży kołowej zalicza osoba, posiadająca wyższą grupę uposażenia.

Jeżeli drogę odbyto pieszo lub własnymi środkami lokomocji, przynajmniej kwotę, odpowiadającą taryfie najmu koni, w miejscowościach zaś, nie posiadających takiej taryfy, po 30 groszy za każdy kilometr, o ile oczywiście nie można było odbyć tej drogi tańszym środkiem lokomocji, jak kolejami wszelkiego rodzaju, statkami, omnibusami i t. p.

Dla urzędników działu Ministerstwa Robót Publicznych, sprawujących nadzór dróg, którzy w podróżach służbowych używają własnych samochodów ustali Minister Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu wysokość wynagrodzenia za używanie własnego samochodu.

Koszty jazdy samolotem zwraca się w pełnej wysokości tylko w wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych ważnością i nagłością sprawy, poza tem zaś tylko do kwoty, odpowiadającej kosztom jazdy koleją.

§ 13. Za czynności komisyjne w miejscowościach położonych bliżej niż 2 klm. od budynku, w którym mieści się urząd, nie należą się żadne koszty podróży służbowej z wyjątkiem ewentualnego zwrotu kosztów przewozu bagażu służbowego (§ 11).

§ 14. Przy komisjach miejscowych w miastach, mających ponad 50,000 mieszkańców, zwraca się koszt przejazdu dorożką względnie samochodem w kwocie faktycznie wydanej i odpowiadającej miejscowym cenom, o ile odległość miejsca komisyjnego od gmachu urzędu względnie od mieszkania wynosi więcej jak 2 km. Jeżeli w danym mieście istnieje tańszy środek komunikacyjny, np. tramwaj, autobus i t. p. zwraca się koszt przejazdu tym środkiem komunikacyjnym.

§ 15. Na koszty dojazdu z miasta do dworca kolejowego, przystani, stacji autobusowej lub lotniczej przynajmniej się za każdy dojazd względnie odjazd ryczałt w wysokości po:

Grupa uposażenia:	złotych:
I do IV oraz D i C	2.00
V — IX oraz B i A	1.50
X — XVI	0.90

Ryczałt ten nie należy się szeregowym niezawodowym oraz w tych wypadkach, gdy dojazd odbywa się służbowym środkiem lokomocji.

Gdy podróż służbowa odbywa się do kilku miejscowości, przynajmniej się ryczałt za dojazdy w każdej miejscowości.

O ile odległość od gmachu urzędu względnie od mieszkania do dworca kolejowego lub przystani, stacji autobusowej lub lotniczej, wynosi więcej niż dwa kilometry, dojazd można traktować według postanowień § 12.

§ 16. W razie podróży służbowych w czasie delegacji (odkomenderowania) do miejscowości położonych poza miejscem delegacji (odkomenderowania), uzupełnia się diety, pobierane z tytułu delegacji (odkomenderowania), o ile wypłacane są stosownie do § 4 niniejszego rozporządzenia w wymiarze zmniejszonym, do wysokości całej diety, należnej z tytułu delegacji (odkomenderowania), o ile z tytułu podróży służbowej nie należy się wyższa dieta. Ponadto zwraca się koszty przejazdu według zasad ustalonych w niniejszym rozporządzeniu.

W razie odbywania podróży służbowych w pierwszych dwóch tygodniach delegacji (odkomenderowania), za które w myśl § 4 niniejszego rozporządzenia należy się cała dieta, nie wlicza się do tego okresu czasu dni, przebytych w podróży służbowej.

Postanowienia, zawarte w poprzednich ustępach, nie mają zastosowania do podróży służbowych, które nie trwają dłużej niż sześć godzin.

§ 17. Delegowanym (odkomenderowanym), przeniesionym następnie do miejscowości, do której ich uprzednio delegowano (odkomenderowano), przysługuje oprócz należności z § 2 punkt. III zwrot kosztów przejazdu do miejscowości, w której mieli stały przydział służbowy i z powrotem oraz diety w czasie tego przejazdu według zasad ustalonych dla podróży służbowych, o ile przejazd ten jest konieczny dla uregulowania spraw, wynikłych wskutek przeniesienia.

§ 18. Do miejsca czynności komisyjnych należy zdążyć bez żadnej przerwy i to bez względu na odległość.

Rozpoczętej komisji nie wolno przerywać inaczej, jak tylko z ważnych przyczyn, które muszą być szczegółowo uzasadnione.

Wyjazdy z miejsca komisyjnego na noclegi dopuszczalne są tylko wówczas, jeżeli w danej miejscowości nie można znaleźć noclegu, a okoliczność tę stwierdzi właściwy dla danej miejscowości magistrat względnie zarząd gminy.

Przy przejazdach kołowych, odbywanych jednym ciągiem bez przerwy, należy odbyć co najmniej 40 km. drogi w jednym dniu. Zresztą należy używać tylko takich środków komunikacyjnych, które nie powodując niepotrzebnej zwłoki w osiągnięciu celu podróży, połączone są z najmniejszymi kosztami dla Skarbu Państwa.

§ 19. W razie przeniesienia z urzędu lub w drodze konkursu do innej miejscowości:

a) zwraca się koszty przewozu urządzenia domowego koleją lub statkiem, udowodnione oryginalnymi listami przewozowymi; ponadto

b) przyznaje się na pokrycie wszystkich innych wydatków łączonych z przesiedleniem, ryczałt w wysokości:

samotnemu — 75% jednomiesięcznego, pobierającemu dodatek ekonomiczny na trzech lub mniej członków rodziny — 75% dwumiesięcznego, pobierającemu dodatek ekonomiczny na więcej niż trzech członków rodziny — 75% trzymiesięcznego uposażenia. Za podstawę obliczenia ryczałtów przyjmuje się uposażenie w wymiarze dla samotnego (t. j. bez dodatku ekonomicznego), a w szczególności uposażenie, określone w art. art. 3 i 118 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), względnie w art. art. 4, 10, 12 i 25 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107), zwiększone ewentualnie o 20%, o ile przeniesienie następuje ze stolicy lub obszaru województwa śląskiego, względnie do stolicy lub na obszar tego województwa, jak również gdy przeniesienie następuje w obrębie tego województwa.

Ryczałt powyższy wypłaca się przeniesionemu po jego zgłoszeniu się na nowym miejscu służbowym.

Przy przeniesieniu na prośbę nie przysługuje należytość określona niniejszym paragrafem, może jednak być przyznana w drodze wyjątku, w całości lub części według uznania właściwej władzy naczelnej.

§ 20. Wszelkie rachunki diet i kosztów przejazdu z tytułu podróży służbowych, krótkotrwałych delegacji (odkomenderowań) i przeniesień, winny być przedstawiane w terminie 14 dni, liczonym od następnego dnia po odbyciu komisji, delegacji (odkomenderowania), względnie

przeniesienia, rachunki zaś kosztów przewozu urządzenia domowego (§ 19 p. a) — w terminie 14 dni, liczonym od następnego dnia po dokonaniu przewozu urządzenia domowego do miejscowości przeniesienia.

Rachunki delegacji (odkomenderowań), trwających dłużej niż 30 dni, należy przedstawiać za każdy miesiąc kalendarzowy zdołu w terminie 8 pierwszych dni następnego miesiąca kalendarzowego. W takim samym terminie mogą być za zezwoleniem władzy naczelnej przedstawiane rachunki powtarzających się w ciągu miesiąca komisji, o ile w tych wypadkach nie zastosowano przewidzianych w § 22 ryczałtów.

Każdy rachunek kosztów podróży służbowej musi być opatrzony klauzulą władzy, zarządzającej podróż lub przełożonej władzy służbowej, stwierdzającą konieczność odbycia podróży, należyte użycie czasu i środków komunikacyjnych tudzież wykonanie zlecenia służbowego.

Przeciw odmowie przyznania zarachowanych kwot może być wniesione w ciągu 14 dni liczonych od następnego dnia po doręczeniu decyzji przedstawienie do władzy II instancji, względnie do władzy naczelnej, która rozstrzyga ostatecznie. Przedstawienie nie ma miejsca, o ile władza, która odmówiła likwidacji rachunku, była władza naczelna.

§ 21. Udającym się w podróż służbową przysługuje prawo do zaliczki, nieprzekraczającej przypuszczalnych kosztów podróży i należnych diet.

Postanowienie powyższe stosuje się również do należności z tytułu delegacji (odkomenderowania) i przeniesienia.

§ 22. W wypadkach, w których podróże służbowe trwają przez dłuższy okres czasu lub stale się powtarzają, właściwa władza naczelna może przyznać za zgodą Ministra Skarbu zamiast kosztów przejazdu i diet ryczałt, który może być płatny zgóry wraz z uposażeniem miesięcznym.

Przy przerwach w wyjazdach służbowych, trwających z jakichkolwiek powodów dłużej niż 14 dni, nie należy się ryczałt za cały czas przerwy od dnia jej powstania.

§ 23. Jeżeli cały urząd zostanie przeniesiony czasowo do innej miejscowości, należy stosować § 2 punkt II niniejszego rozporządzenia.

§ 24. Należności za odkomenderowanie przysługują również wojskowym zawodowym oddziałów zwartych, odkomenderowanym poza stały garnizon, zaś należności za przeniesienie przysługują tymże wojskowym zawodowym oddziałów zwartych przy stałej zmianie dylokacji.

Podróży i marszów w oddziałach zwartych oraz podróży i marszów za które osoby wojskowe otrzymują specjalne dodatki, nie uważa się za podróże służbowe w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.

§ 25. Oficerom Korpusu Kontrolerów i tymże oficerom mianowanym generałami, przyznaje się dodatek do diet w wysokości:

generałom	40%
pułkownikom	50%
podpułkownikom i majorom	60% diet.

Dodatki te wypłaca się równocześnie z dietami.

§ 26. Osoby, odbywające podróż służbową do Gdańska w charakterze kurjera dyplomatycznego otrzymują diety VIII grupy uposażenia.

§ 27. Należności za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia poza granicami Państwa normuje osobne rozporządzenie.

§ 28. Do wyjaśnienia wątpliwości, powstałych przy stosowaniu niniejszego rozporządzenia, powołane jest Ministerstwo Skarbu.

§ 29. Rozporządzenie niniejsze ma zastosowanie także do podróży służbowych, delegacji (odkomenderowań) i przeniesień, odbywanych z kraju na obszar w. m. Gdańska i w obrębie tego obszaru z tą różnicą, że

należności, wyrażone w złotych, przelicza się na guldeny gdańskie w stosunku 1 złoty równa się 1 guldenowi gdańskiemu oraz, że przez uposażenie, o którym mowa w § 19 rozumieć należy uposażenie krajowe, przeliczone na guldeny gdańskie w tym samym stosunku.

§ 30. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 r. i z dnia 28 stycznia 1927 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 72, poz. 703 i Dz. U. R. P. z r. 1927 Nr. 10, poz. 78).

Prezes Rady Ministrów (—) J. Piłsudski.
Minister Skarbu (—) G. Czechowicz.

96

OKÓLNİK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 października 1927 r. L. II 12462/27

w sprawie portretów Prezydenta Rzeczypospolitej w szkołach.

Zarządzam, aby portret każdorazowego Prezydenta Rzeczypospolitej był umieszczony we wszystkich szkołach powszechnych, średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i w szkołach zawodowych, zarówno państwowych publicznych, jak i prywatnych, w każdej klasie (sali wykładowej), sali aktowej, w gabinecie dyrektora (kierownika) i w pokoju nauczycielskim.

Portret o wymiarach co najmniej 60 cm. x 45 cm. ze szkłem, oprawiony w odpowiednio dobrane ramy, winien zajmować na ścianie naczelne miejsce.

Minister (—) Dr. Dobrucki.

97

OKÓLNİK

Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego

z dnia 25 listopada 1927 r. L. I. 18670/27

do PP. Inspektorów Szkolnych, Rad Szkolnych Powiatowych i Miejskich, Dozorów Szkolnych, Opiek Szkolnych oraz Kierownictw i Nauczycielstwa szkół powszechnych w Okręgu Szkolnym Łódzkim

w sprawie wyników akcji „Miesiąca książki dla młodzieży szkół powszechnych“ w roku 1927.

Kuratorjum podaje do wiadomości interesowanych okólnik Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie „Miesiąca książki“.

Jednocześnie załącza się zestawienia finansowe z akcji „Miesiąca książki“ w całym Państwie oraz na terenie Okręgu Szkolnego Łódzkiego. Załączników 2.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) L. Pilecki
Naczelnik Wydziału.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 18 października 1927 r. L. I. 16233/27.

W związku z okólnikiem z dnia 14 grudnia 1926 r. Nr. I-18528/26 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1927 Nr. 1, poz. 11) w sprawie „miesiąca książki” dla młodzieży szkół powszechnych, odbyła się we wszystkich Okręgach Szkolnych i na terenie Województwa Śląskiego w lutym 1927 r. akcja propagandowa i zbiórka pieniężna na cele biblioteczek w szkołach powszechnych, zorganizowana przede wszystkim przez Nauczycielstwo szkół powszechnych przy pomocy czynników samorządowych, organizacji oświatowych, Związku Księgarzy Polskich i wreszcie Komitetu Propagandy Czytelnictwa, utworzonego przy sposobności tej akcji. Ministerstwo stwierdza, że „miesiąc książki” przyczynił się w niemałym stopniu do zainteresowania nauczycielstwa sprawą czytelnictwa młodzieży, a szerszych warstw społeczeństwa sprawą zaopatrzenia szkół powszechnych w biblioteczki dla młodzieży. Pod względem finansowym rezultaty zbiórki, wykazane w sprawozdaniach Kuratorów Okręgów Szkolnych, wyrażają się ogólnie zebraną kwotą ponad milion złotych, dokładnie **zł. 1,000,591 gr. 05.**

Szczegółowe wyniki przedstawione są na załączonej tabeli.

Z przytoczonych danych wynika, iż składki dzieci stanowią ogółem 32,1% uzbieranej kwoty, dochody z przedstawień, wieczornic i t. d. 27,8%, zasiłki samorządów 31,3% oraz różne (inne) 8,8%.

Tym wszystkim, którzy przyczynili się do tak poważnych wyników „miesiąca książki”, a więc organom administracji szkolnej, czynnikom samorządowym, organizacjom społecznym, Związkowi Księgarzy Polskich, ofiarnym firmom księgarskim, a przede wszystkim pełnemu zapałowi nauczycielstwa szkół powszechnych, wyrażam na tem miejscu uznanie i podziękowanie.

Praca około pomnożenia i rozwoju bibliotek dla młodzieży nie może jednak ustawać, zwłaszcza, iż zebrane w poszczególnych Okręgach Szkolnych kwoty, jakkolwiek w sumie bardzo poważne, w małym tylko stopniu mogą przyczynić się do podniesienia stanu biblioteczek szkolnych wobec znacznej liczby szkół powszechnych, na które wypadnie rozdzielić uzbierane kwoty. Ponieważ zaś „miesiąc książki” nie będzie ponownie organizowany w roku 1928, Ministerstwo oddaje sprawę dalszego zaopatrzenia biblioteczek pod szczególną opiekę Kuratorów (Województwa), nie wątpiąc, że i w ciągu roku szkolnego 1927/28 biblioteczki szkolne będą pomnażane przy czynnej pomocy organów samorządu szkolnego oraz nauczycielstwa szkół powszechnych, które w pracy tej w roku 1927 wykazało tak wiele energii, przedsiębiorczości i pomysłowości.

Przy wszelkich zakupach należy brać pod uwagę przede wszystkim spisy książek, poleconych przez „Komisję oceny książek do czytania dla młodzieży szkolnej” przy Ministerstwie W. R. i O. P., ogłaszane periodycznie w Dzienniku Urzędowym.

Minister (—) Dr. Dobrucki.

A. Wynik finansowy akcji „Miesiąca Książki” w lutym 1927 r. w całym Państwie.

L. p.	OKRĘGI SZKOLNE	Ogólna suma	Ze składek dzieci	Z przedstawień i wieczornic	Zasilki od Sejmików i Gmin	Inne	Ogólna suma wynosi na 1 dziecko
	Razem	1,000,591.05	320,424.08	278,736.42	312,965.34	88,465.21	0,31
1	Białostocki	126,975.73	11,507.50	78,500.47	36,967.76	—	0,65
2	Krakowski	31,507.—	7,073.—	14,747.—	9,277.—	410.—	0,11
3	Lubelski	112,187.93	46,025.71	23,079.36	28,601.69	14,481.17	0,41
4	Lwowski	96,974.—	28,805.—	13,462.—	41,149.—	13,558.—	0,15
5	Łódzki	83,953.47	15,136.89	19,458.81	19,975.29	29,382.48	0,28
6	Poleski	13,608.95	6,144.59	5,412.86	1,870.—	181.50	0,12
7	Pomorski	34,525.23	13,415.26	10,036.43	8,247.59	2,825.95	0,28
8	Poznański	108,383.05	62,111.60	11,093.28	20,225.—	14,953.17	0,41
9	Warszawski	318,591.68	122,721.47	60,175.12	135,695.09	—	0,46
10	Wileński	14,594.75	2,500.—	11,394.75	700.—	—	0,13
11	Wolyński	30,813.58	4,854.10	6,984.62	6,301.92	12,672.94	0,27
12	Woj. Śląskie	28,475.68	128.96	24,391.72	3,955.—	—	0,15

UWAGA: Liczby w rubryce ostatniej uzyskano, dzieląc ogólny wynik finansowy w Okręgu Szkolnym przez liczbę dzieci w publicznych szkołach powszechnych w dniu 1. XII. 1926 r., ustaloną na podstawie przewidywanych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego.

B. Zestawienie finansowe z akcji „Miesiąca Książki” w lutym 1927 roku na terenie Okręgu Szkolnego Łódzkiego.

	Z r ó d ł o d o c h o d u										Z i o t y c h	Ogólna suma wynosi na dziecko
	Ze skła- dek dzie- ci uzy- skano kwotę	Ze skła- dek ro- dziców uzyskano kwotę	Z przedsięb. dochodow. organizowa- nych przez szkoły uzy- skano kwotę	Z Instytu- cyj oświa- towych uzyskano kwotę	Z Instytu- cyj samo- rządzo- wych uzyskano kwotę	Z innych źródeł	Razem	Koszta prowa- dzenia akcji wyniosły	Istotna kwota uzyskana na cele bibliote- ki szkoln.			
										Z		
Brzeziny	728 44	80 96	787 87	50.—	3,453 36	166 80	5 267 43	106 62	5,160 81	0,33		
Kalisz	2,026,21	1,180.—	738 50	—	1,105 59	—	5,050,30	—	5,050,30	0,23		
Koto	1,375,90	3,056,28	4,794 15	—	5,000 —	1) 100.—	14,326,33	—	14 326,33	0,91		
Konin	842,33	778,10	1,397 91	—	254,83	2) 73,20	3,346,37	—	3,346 37	0,22		
Łask	1 553,72	1,722,71	995,68	—	844,01	—	5,116,12	—	5,116,12	0,24		
Łęczyca	510,85	—	47 37	—	320.—	—	878 22	—	878 22	0,06		
Łódź m.	—	17,000.—	4,000.—	—	—	—	21,000.—	1,000.—	20 000.—	0,37		
Łódź pow.	—	434,90	895,93	—	697 50	3) 379,40	3,418 53	40.—	3,378,53	0,23		
Plotrków	—	980.—	700.—	—	2,200.—	—	3,880 —	—	3,880 —	0,15		
Radomsko	—	2,634,61	2,076,40	—	400.—	—	7,132,76	73,88	7,058,88	0,24		
Sieradz	—	3,074,41	—	391,32	700.—	—	4,165 73	—	4,165,73	0,21		
Ślupca	—	185,73	633,98	2,115 12	—	4) 1,076,60	4,011 43	—	4,011 43	0,35		
Turek	—	—	20.—	254 36	5000.—	—	5,274 36	59,36	5,215.—	0,38		
Wieluń	—	214 39	88 40	717 10	—	5) 66.—	1 085 89	—	1,085 89	0,04		
Razem	15,137,39	27,071 73	19 458 37	448 75	19,975,29	1,862.—	83,953 47	1,279,86	82,673,61	0,28		

1) Od Doz. Szk. 107 zł.
 2) Sklepik uczniowski 14 zł. 70 gr. składki nau-
 czyielskie 58 zł. 50 gr.
 3) Kary adm. przekazane przez policję 50 zł.
 4) Powyższe kwota wpłynęła od Doz. Szkoln.
 5) Od nauczycieli.

Sprawozdanie

z działalności Państwowej Centralnej Biblioteki Pedagogicznej w Łodzi
za czas od dnia 25 marca do 30 września 1927 r.

W okresie sprawozdawczym prócz zmiany na stanowisku kierownika biblioteki, które od dnia 1-go września b. r. objął p. Eugenjusz Grzędzielski, dotychczas profesor Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego w Sandomierzu, nastąpiła też zmiana lokalu, spowodowana względami oszczędnościowymi.

Podobnie jak w okresie poprzedzającym tak i obecnie, biblioteka rozporządzała dwoma źródłami dochodu, t. j. dotacją ze strony Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz funduszami własnymi, ze składek członkowskich.

Z dotacji Min. W. R. i O. P. otrzymano w okresie sprawozdawczym ogółem 8000 zł., z czego wydano:

1) na zakupno książek	zł. 3284 gr. 34
2) na prenumeratę czasopism	" 1817 " 92
3) na oprawę książek	" 898 " —
Razem . . .	zł. 6000 gr. 26

Pozostało do dyspozycji: zł. 1999 gr. 74.

Ze składek członkowskich wpłynęło ogółem zł. 8400 gr. 18, z czego wydano:

1) na lokal	zł. 3567 gr. 03
2) na światło	" 178 " 45
3) na porządek i materiały piśmienne	" 211 " 99
4) na porto, ogłoszenia i t. p. \	" 45 " 54
5) na pensje sekretarki i woźnego	" 1200 " —
6) na Kasę Chorych	" 16 " 50
7) na meble	" 28 " —
8) na przeprowadzkę	" 211 " —
9) na instalację elektryczną	" 442 " 58
10) na różne	" 345 " —
Razem . . .	zł. 6246 gr. 09

Pozostało do dyspozycji: zł. 2154 gr. 09.

Za wymienioną kwotę zł. 3284 gr. 34 zakupiono ogółem 380 woluminów treści przeważnie pedagogicznej.

Z pośród 90 czasopism, prenumerowanych w poprzednim okresie sprawozdawczym wybrano 76 i te obecnie prenumeruje się. Między nimi jest polskich 50, niemieckich 17, francuskich 7, niemiecko-francuskich 1, angielskich 1.

Członków liczy obecnie Biblioteka 760, z tego:

290 nauczycieli (lek) szkół powszechnych

450 nauczycieli (lek) szkół średnich
20 członków prywatnych.

Księgozbiór składa się obecnie z 4495 woluminów wpisanych do inwentarza głównego oraz 1047 woluminów będących w depozycie, a stanowiących własność miejscowego Koła T. N. S. W. Ponadto posiada Biblioteka 120 woluminów oprawnych, lecz jeszcze nieskatalogowanych, około 300 książek rozmaitej treści przekazanych przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego oraz przeszło 3000 w języku rosyjskim, przejętych przeważnie od Dyrekcji Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego z językiem wykładowym niemieckim. Książki przekazane przez K. O. S. Łódzkiego oraz książki rosyjskie ulegają przeglądnienu i stopniowo są wcielane do księgozbioru Biblioteki. Nadmienić też należy, że w ostatnich czasach przystąpiono do oprawy czasopism, które również stopniowo wcielane będą do księgozbioru, obecnie jest już oprawnych około 300 woluminów.

Ruch biblioteczny i czytelniany przedstawia się w następujący sposób:

Z czytelni czasopism korzystało w okresie sprawozdawczym 1942 osób, z czego największa ilość przypada na marzec (440 osób), najmniejsza na lipiec (61 osób). We wrześniu frekwencja podniosła się znacznie i doszła do cyfry 176 osób.

Do czytelni na miejscu wydano ogółem 752 woluminów, z czego na książki w języku polskim przypada 732 woluminów, na niemieckie 20 woluminów.

Z książek tych korzystało 426 osób, z czego na nauczycieli szkół powszechnych przypada 244, nauczycielki szkół powszechnych 154, na nauczycieli szkół średnich 22, na nauczycielki szkół średnich 6.

Największy ruch czytelniany przypada na marzec 118 osób i kwiecień 123 osoby, najmniejszy na czerwiec (25 osób). Czytelnictwo podnosi się we wrześniu i dochodzi do 63 osób, z czego 48 przypada na nauczycieli szkół powszechnych, 4 na nauczycielki szkół powszechnych, 9 na nauczycieli szkół średnich, 2 na nauczycielki szkół średnich.

Do domu wypożyczono ogółem 1063 woluminów, z czego największa ilość przypada na wrzesień (200 woluminów), najmniejsza na marzec (75 woluminów).

Z liczby 1063 woluminów, 1031 przypada na dzieła polskie, 26 na niemieckie, 5 na francuskie, 1 na rosyjskie.

Największą poczytnością cieszą się i najbardziej są pożądane dzieła pedagogiczne, a zwłaszcza Ziemnowicza, Rowida, Zarzeckiego, Jaroszyńskiego, Nawroczyńskiego i innych.

Zebrań naukowych odbyto w okresie sprawozdawczym 10 przy udziale 234 osób.

Z zamierzeń na przyszłość oprócz sprawy kompletowania księgozbioru w miarę posiadanych do dyspozycji funduszy dziełami zwłaszcza

z nowszej polskiej i obcej literatury pedagogicznej, wymienić należy przede wszystkim sprawę założenia katalogu rzeczowego, którego biblioteka dla różnych przyczyn dotychczas nie posiada, a którego brak daje się ogólnie odczuwać. Będzie to najważniejszym i najpilniejszym zadaniem na najbliższą przyszłość.

Kierownik P. C. B. P.

Dyrektor P. C. B. P.

(—) *Eugenjusz Grzędzielski.*

(—) *T. Czapczyński.*

RUCH SŁUŻBOWY.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego uznał za mianowanych z dn. 1 stycznia 1927 r. na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych na podstawie art. 147 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 530):

- 1) **Bolesława Mackiewicza** — w 7 kl. publ. szkole powsz. w Jeżowie, powiatu Brzezińskiego.
- 2) **Jana Piotrowskiego** — w 7 kl. publ. szkole powsz. Nr. 15 w Tomaszowie Mazowieckim.
- 3) **Lucjana Tylmana** — w 7 kl. publ. szkole powsz. Nr. 7 w Towaszowie Mazowieckim.
- 4) **Leona Józwiaka** — w 3 kl. publ. szkole powsz. w Piekarach, pow. tureckiego,
- 5) **Walerję Orchowską** — w 2 kl. publ. szkole powsz. w Zarzewie, pow. konińskiego.
- 6) **Kazimierza Trzecińskiego** — w 5 kl. publ. szkole powsz. w Helenowie, pow. konińskiego.
- 7) **Szumła Głogowskiego** — w 7 kl. publ. szkole powsz. Nr. 11 w Tomaszowie Mazowieckim.
- 8) **Łukasza Balasińskiego** — w 7 kl. publ. szkole powsz. Nr. 3 w Zgierzu.
- 9) **Wacława Jezierskiego** — w 4 kl. publ. szkole powsz. Nr. 7 w Zgierzu.
- 10) **Jana Kowalczyka** — w 2 kl. publ. szkole powsz. w Modlicy, pow. łódzkiego.
- 11) **Ignacego Skrobiszewskiego** — w 2 kl. publ. szkole powsz. w Sikawie, pow. łódzkiego.
- 12) **Władysława Junga** — w 7 kl. publ. szkole powsz. Nr. 15 w Pabjanicach
- 13) **Stefana Brzezińskiego** — w 6 kl. publ. szkole powsz. w Lisicu Wielkim, pow. konińskiego.
- 14) **Rafała Marona** — w 7 kl. publ. szkole powsz. Nr. 3 w Wieluniu.
- 15) **Władysława Kusiaka** — w 3 kl. publ. szkole powsz. w Sokolnikach, pow. wieluńskiego.
- 16) **Teodora Trojanowskiego** — w 5 kl. publ. szkole powsz. w Skomlinie, pow. wieluńskiego.
- 17) **Wacława Jędrzejewskiego** — w 6 kl. publ. szkole powsz. w Jaworznie, powiatu wieluńskiego.
- 18) **Józefa Pilarskiego** — w 4 kl. publ. szkole powsz. w Mokrsku, pow. wieluńskiego.
- 19) **Rocha Gryskę** — w 6 kl. publ. szkole powsz. w Kowalach, pow. wieluńskiego.
- 20) **Kazimierza Cicheckiego** — w 6 kl. publ. szkole powsz. w Lututowie, pow. wieluńskiego.
- 21) **Włodzimierza Szewczuka** — w 4 kl. publ. szkole powsz. w Wójcinie, pow. wieluńskiego.
- 22) **Karola Rodewalda** — w 2 kl. publ. szkole powsz. w Sęszycach, pow. sieradzkiego.
- 23) **Henryka Wesołowskiego** — w 6 kl. publ. szkole powsz. w Bolesławcu, pow. wieluńskiego.
- 24) **Andrzeja Maciejewskiego** — w 2 kl. publ. szkole powsz. w Zdżarach, pow. wieluńskiego.
- 25) **Marcelego Pęksińskiego** — w 2 kl. publ. szkole powsz. w Piaskach, powiatu wieluńskiego.

K O N K U R S Y .

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego ogłasza niniejszem konkursy na posady kierowników niżej wyszczególnionych publicznych szkół powszechnych.

L p.	Miejscowość	Gmina	Typ organizacyjny szkoły	Mieszkanie dla kierownika	Ziemia
	Łódź (Inspektorat Szkolny w Łodzi, ul. Piramowicza 3/5)				
1	Szkoła Nr. 2 (męska)	m. Łódź	7 kl.	zapewnione	—
2	Szkoła Nr 7 (żeńska)	"	"	"	—
	Powiat Sieradzki (Inspektorat Szkolny w Sieradzu)				
3	Izabelów	Wojślawice	5 kl.	—	—
	Powiat Koniński (Inspektorat Szkolny w Koninie)				
4	Żdziary	Stare Miasto	2 kl.	2 pok. i k.	6 mórg
	Powiat Łęczycki (Inspektorat Szkolny w Łęczycy)				
5	Łęczycza — szkoła Nr. 2	m. Łęczycza	7 kl.	—	—

Kandydaci na powyższe posady winni odpowiadać warunkom ust. 1 art. 12 względnie art. 147 ustawy z dnia 1 lipca 1926 roku o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 13 z roku 1926, poz. 163). Należycie udokumentowane podania, skierowane do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego w Łodzi, wnosić należy w drodze służbowej do dnia 1 stycznia 1928 roku do Inspektoratu Szkolnego tego powiatu, w którym znajduje się posada, objęta konkursem.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego odwołuje niniejszem konkursy na stanowiska kierowników szkół w Wośnikach, Wróblewie i Stęszycach (Dz. U. K. O. S. Ł. Nr. 7)

NADEŚLANE WYDAWNICTWA.

Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa.

Dr. Marja Buzathowa — Podręcznik higieny publicznej i szkolnej.

Zygmunt Samolewicz — Gramatyka łacińska, cz. I opracował Ludwik Jus.

Płaton — Kryton — Rzeczpospolita I, opracował J. K. Jędrzejowski, nowe wydanie przygotował Artur Rapaport.

Ks. Walenty Gadowski — Zarys historii Kościoła Katolickiego, cz. II.

A. Frączkiewicz i Dr. A. Bednarowski — Druga książka łacińska.

J. Jakóbiec — Deutschtum, cz. II.